

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Καταπολέμηση εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

A. Γενικό μέρος

1. Αποτελεί σταθερή επιλογή της Ελληνικής δημοκρατικής Πολιτείας η ουσιαστική προώθηση της ισότητας ενώπιον του νόμου και η εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων. Η επιλογή αυτή έχει ως θεμέλιο το άρθρο 2 του Συντάγματος, το οποίο καθιστά πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και την παρ. 2 του άρθρου 5 του Συντάγματος το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

2. Η Ελλάδα, παράλληλα, συμμετέχει στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κοινές στα κράτη-μέλη. Ειδικότερα, η ανάγκη καταπολέμησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας προκύπτει από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά ομάδων ή προσώπων (όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, οι γενεαλογικές καταβολές, η εθνική ή εθνοτική καταγωγή) και θεμελιώνεται στα δικαιώματα της ανθρώπινης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης, που κατοχυρώνονται σε πολλά διεθνή κείμενα και συμβάσεις, όπως π.χ. στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε. (άρθρα 1 και 2), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και στο όμοιο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (αντίστοιχα άρθρο 2), στη Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» στις 7.3.1966 (Ν.Δ. 494/1970), στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (άρθρο 14) και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 21 και 22). Στην ελληνική έννομη τάξη οι παραπάνω αρχές και δικαιώματα κατοχυρώνονται ιδίως στα άρθρα 2 παράγραφος 1, 5 παράγραφος 2 και 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

3. Οι ρατσιστικές και ξενοφοβικές εκδηλώσεις συνιστούν απειλή για τις ομάδες και τα πρόσωπα που γίνονται στόχος τους, γι' αυτό απαιτείται η παροχή από το κράτος αυξημένου βαθμού προστασίας με τη λήψη ποικίλων μέτρων χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, και τα μέσα του ποινικού δικαίου, ώστε να επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις τόσο κατά των φυσικών προσώπων τα οποία διαπράττουν τέτοια εγκλήματα, όσο και κατά των νομικών προσώπων που εμπλέκονται με οποιοδήποτε τρόπο σε αυτά.

4. Στην ελληνική έννομη τάξη, οι συμπεριφορές που αποβλέπουν σε φυλετικές διακρίσεις έχουν ποινικοποιηθεί ως ένα βαθμό από το ν. 927/1979. Δεδομένου όμως, ότι ο παραπάνω νόμος έχει εφαρμοστεί ελάχιστα και ήδη κρίνεται ανεπαρκής, ενόψει των σοβαρών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας κατά τη μετά-

βαση της σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, όπου η ισότιμη προστασία όλων των ατόμων, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους ή το γενετήσιο-σεξουαλικό προσανατολισμό τους, προβάλλεται ως πρωταρχική υποχρέωση του κράτους. Για το λόγο αυτό θεωρείται επιβεβλημένη η εισαγωγή ενός επικαιροποιημένου και βελτιωμένου νομοθετήματος, σε αντικατάσταση του προηγούμενου, ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι σοβαρές μορφές εκδήλωσης ρατσιστικών και ξενοφοβικών συμπεριφορών.

5. Με την παρούσα πρόταση νόμου θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου, σύμφωνα με την Απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ε.Ε. της 28ης Νοεμβρίου 2008, η οποία βασίζεται στην προίσχυσα Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως στα άρθρα 29, 31 και 34 παράγραφος 2 στοιχείο β' (ήδη άρθρα 67 παράγραφος 3 και 83 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών-μελών αναφορικά με την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα. Ο νόμος αυτός βασίζεται επίσης και στην από 7 Μαρτίου 1966 Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 494/1970 και οι επιταγές της οποίας είχαν υλοποιηθεί με το ν. 927/1979 που καταργείται με τον παρόντα νόμο.

6. Κάθε προσπάθεια ποινικοποίησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας ενέχει τον κίνδυνο προσβολής του ατομικού δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης (βλ. άρθρο 10 της ΕΣΔΑ και άρθρα 14-16 του Συντάγματος), γι' αυτό και το περιεχόμενο των σχετικών ποινικών τυποποιήσεων συναντά τα όριά του στα άρθρα 10 παράγραφος 2, 14 και 17 της ΕΣΔΑ, στα άρθρα 19 παράγραφοι 2, 3 και 21 του Διεθνούς Συμφώνου του ΟΗΕ για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και στα άρθρα 5 παράγραφοι 1, 2, 16 παράγραφος 1 εδάφιο 2 και 25 παράγραφος 3 του Συντάγματος. Κατά συνέπεια, πρέπει να αποφεύγεται η ποινική απαξίωση εκδηλώσεων που θεωρούνται εντελώς απρόσφορες να οδηγήσουν στη θυματοποίηση συγκεκριμένης ομάδας ή προσώπου εξαιτίας των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών τους ή του γενετήσιου-σεξουαλικού προσανατολισμού τους. Για τούτο, και σε συμφωνία με το πνεύμα της Απόφασης – Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ κρίνεται σκόπιμο να ερευνάται η προσφορότητα κάθε συγκεκριμένης εκδήλωσης να παραγάγει άμεσο και επικείμενο κίνδυνο τόσο συνολικά για την ειρηνική και ομαλή κοινωνική συμβίωση, όσο και ειδικότερα για τα δικαιώματα της ομάδας ή του προσώπου κατά των οποίων στρέφεται.

7. Με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου δημιουργείται ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα, καλύπτοντας συγκεκριμένες και ειδικότερες πτυχές του θέματος, εισάγοντας νομικά μέσα προστασίας και προβλέποντας αναλογικές και αποτελεσματικές κυρώσεις.

Ειδικότερα:

α. Εξασφαλίζεται ότι η διερεύνηση και ποινική δίωξη των εγκλημάτων ρατσισμού και ξενοφοβίας γίνεται αυ-

τεπάγγελτα και δεν εξαρτάται από αναφορές ή καταγγελίες των θυμάτων, τα οποία είναι συχνά ιδιαίτερως ευάλωτα και διστάζουν να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες.

β. Θεσπίζεται η διοικητική ευθύνη των νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων που εμπλέκονται με οποιονδήποτε τρόπο σε εκδηλώσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας ή στη διάπραξη εγκλημάτων με τέτοια κίνητρα.

γ. Επεκτείνεται η προστασία και σε ομάδες ή πρόσωπα που δεν προσδιορίζονται μόνο με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή τους αλλά και τον γενετήσιο-σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου. Επίσης, εκτός από τις προσβολές εναντίον ομάδων ή προσώπων αξιόποινες θεωρούνται και οι ρατσιστικές και ξενοφοβικές εκδηλώσεις που στρέφονται κατά πραγμάτων (κινήτων ή ακινήτων), τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τις παραπάνω ομάδες ή πρόσωπα (όπως π.χ. θρησκευτικά αντικείμενα, εθνικά σύμβολα, οίκοι λατρείας, χώροι διαμονής, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, κ.λπ.).

δ. Παρέχεται το δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων, που εδρεύουν στην Ελλάδα, σε δίκες που αφορούν εγκλήματα του παρόντος και μόνο για την υποστήριξη της κατηγορίας, υπό την προϋπόθεση να περιλαμβάνονται, με οποιοδήποτε συμβουλευτικό καθεστώς (γενικό, ειδικό, roster) στο σχετικό κατάλογο που τηρείται από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC).

B. Ειδικό μέρος

1. Στο άρθρο 1 αναφέρεται ο σκοπός της πρότασης νόμου, που είναι η καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 28ης Νοεμβρίου 2008. Παράλληλα με το ίδιο άρθρο ορίζεται ότι η Ελληνική Πολιτεία στο πλαίσιο της καταπολέμησης, μέσω του ποινικού δικαίου, των ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, σέβεται απολύτως τα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές που αναγνωρίζονται από τις διεθνείς συνθήκες και λαμβάνει κάθε αναγκαίο και ανάλογο μέτρο για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

2. Με το άρθρο 2 ορίζονται οι προϋποθέσεις για την ποινική αξιολόγηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, όταν στρέφονται όχι μόνο εναντίον ομάδων ή προσώπου, που διακρίνονται εξαιτίας των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών τους ή του γενετήσιου-σεξουαλικού προσανατολισμού τους ή της ταυτότητας φύλου, αλλά και εναντίον των πραγμάτων (κινήτων ή ακινήτων), που χρησιμοποιούν αποκλειστικά αυτές οι ομάδες ή πρόσωπα (θρησκευτικά αντικείμενα, εθνικά σύμβολα, οίκοι λατρείας, χώροι διαμονής, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, κ.λπ.). Δεν αρκεί η απλή αφηρημένη πιθανολόγηση της έκθεσης σε κίνδυνο μιας ομάδας, ενός προσώπου ή πράγματος αλλά απαιτείται να εκτιμάται κάθε φορά η προσφορότητα του συγκεκριμένου κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ειδικότερες συνθήκες και περιστάσεις μέσα στις οποίες εκδηλώνεται η υπό κρίση συμπεριφορά, όσο και την ενδεχόμενη προσβολή των γενικότερων συνθηκών που εξασφαλίζουν την ειρηνική και ομαλή κοινωνική συμβίωση. Εξάλλου, κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί η προβλεπόμενη στον καταργούμενο

ν. 927/1979 ποινική απαξία της ομαδικής εκδήλωσης ξενόφρων και ρατσιστικών συμπεριφορών είτε με τη σύσταση είτε με τη συμμετοχή σε ενώσεις προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκουν συστηματικά την τέλεση τέτοιων πράξεων.

3. Στο άρθρο 3 προβλέπεται ειδικότερα η ποινικοποίηση των ξενόφρων και ρατσιστικών συμπεριφορών που εκδηλώνονται με αφορμή τον εγκωμιασμό ή την κακόβουλη άρνηση ή την εκμηδένιση της σημασίας των εγκλημάτων γενοκτονίας, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και των εγκλημάτων πολέμου, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο έχει κυρωθεί με το ν. 3003/2002, ή στο άρθρο 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατοδικείου που προσαρτάται στη Συμφωνία του Λονδίνου της 8ης Αυγούστου 1945, εφόσον θεωρούνται πρόσφορες να οδηγήσουν στη θυματοποίηση ομάδων ή προσώπων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 3. Η ποινική απαξία των συγκεκριμένων συμπεριφορών συνίσταται στην κακόβουλη άρνηση ή εκμηδένιση ιστορικών γεγονότων, χωρίς, σε καμία περίπτωση, να επιδιώκεται η απαγόρευση ή ιδεολογική χειραγώγηση της επιστημονικής έρευνας. Γι' αυτό άλλωστε οι πράξεις αυτές τιμωρούνται μόνον εφόσον έχουν αναγνωριστεί ως εγκλήματα με αμετάκλητη απόφαση είτε ελληνικού είτε διεθνούς δικαστηρίου.

4. Το άρθρο 5 προβλέπει την επιβολή αυστηρών διοικητικών κυρώσεων σε βάρος νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων που εμπλέκονται σε αδικήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας, κατά το πρότυπο μιας σειράς αντίστοιχων ρυθμίσεων που έχουν εισαχθεί τα τελευταία χρόνια στην ελληνική νομοθεσία σε εκπλήρωση διεθνών συμβατικών μας υποχρεώσεων, όπως το άρθρο 10 του ν. 3560/2007 (διαφθορά), το άρθρο 51 του ν. 3691/2008 (ξέπλυμα χρήματος) και κυρίως το άρθρο 41 του ν. 3251/2004 (οργανωμένο έγκλημα, τρομοκρατία). Όπως και στο τελευταίο, η παρούσα διάταξη δεν περιορίζεται στις πράξεις που τελούνται «προς όφελος» του εμπλεκόμενου νομικού προσώπου (όπως προβλέπεται στην Απόφαση-Πλαίσιο), αλλά καλύπτει όλες τις περιπτώσεις αδικημάτων που τελέστηκαν «μέσω ή προς όφελος ή για λογαριασμό» νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο που έχει εξουσία εκπροσώπησης ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων ή κατέστησαν δυνατές από έλλειψη επιπτώσεως ή ελέγχου ενός τέτοιου προσώπου, ανεξαρτήτως δηλαδή της ύπαρξης σκοπού προσπορισμού οποιουδήποτε οφέλους υπέρ του νομικού προσώπου. Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορούν δε να είναι: i) πρόστιμο από 15.000 έως 200.000 ευρώ, ii) ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας του για χρονικό διάστημα από έναν έως έξι μήνες ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα και iii) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, επιχορηγήσεις, ενισχύσεις, επιδοτήσεις ή αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, για το ίδιο χρονικό διάστημα. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων προς παροχή εξηγήσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Α' 45). Περαιτέρω, εάν η πράξη φέρεται ότι τελέστηκε σε εκπο-

μπή ραδιοφωνική ή τηλεοπτική, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το παρόν άρθρο επιβάλλονται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, από το Ε.Σ.Π., προς το οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, η έκταση της βλάβης που αυτή προκάλεσε, ο βαθμός της υπαιτιότητας και η οικονομική κατάσταση του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων, καθώς και η τυχόν υποτροπή του, ενώ εξ άλλου η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερομένων σ' αυτές φυσικών προσώπων. Τέλος, οι πιο πάνω διατάξεις δεν εφαρμόζονται στο κράτος, στα δημόσια νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, καθώς και στους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

5. Στο άρθρο 6 ρυθμίζεται η παράσταση πολιτικής αγωγής σε δίκες που αφορούν τα εγκλήματα του παρόντος νόμου και κατοχυρώνεται το σχετικό δικαίωμα νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων που εδρεύουν στην Ελλάδα, ενώ τίθεται ως προϋπόθεση να περιλαμβάνονται, με οποιοδήποτε συμβουλευτικό καθεστώς (γενικό, ειδικό, roster), στο σχετικό κατάλογο που εκπονείται με τρόπο αντικειμενικό και διαφανή από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC).

6. Με την προτεινόμενη, στο άρθρο 7 της πρότασης νόμου, ρύθμιση προβλέπεται η εξασφάλιση της παρουσίας σε όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και μέχρι την έκδοση απόφασης από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, των αλλοδαπών θυμάτων ή ουσιαστών μαρτύρων στις περιπτώσεις αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 187, 309 και 310 ΠΚ ή που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και τελούνται σε βάρος της ζωής, της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας. Τα παραπάνω πρόσωπα, εάν βρίσκονται παράνομα στη χώρα, δεν απελαύνονται μέχρι την έκδοση απόφασης από το πρωτοβάθμιο ποινικό δικαστήριο, υπό τον όρο ότι αυτά δεν αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια.

7. Με το άρθρο 8 καταργούνται ο προγενέστερος ν. 927/1979, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα, καθώς και το άρθρο 39 παράγραφος 4 του ν. 2910/2001.

8. Τέλος, με το άρθρο 9 καθορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Βενιζέλος Ευάγγελος
Γκερέκου Αγγελική
Γκόκας Χρήστος
Γρηγοράκος Λεωνίδα
Δήμας Πύρρος
Δριβελέγκας Ιωάννης
Κασσής Μιχάλης
Κεγκέρογλου Βασίλης
Κεδικόγλου Συμεών
Κουκουλόπουλος Πάρις
Κουτσούκος Ιωάννης

Κρεμαστινός Δημήτρης
Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας
Μανιάτης Ιωάννης
Μωραΐτης Αθανάσιος
Ντόλιος Γεώργιος
Ρήγας Παναγιώτης
Σαλτούρος Δημήτρης
Σαχινίδης Φίλιππος
Σηφουνάκης Νίκος
Σκανδαλίδης Κων/νος
Τζάκρη Θεοδώρα
Τριαντάφυλλος Κων/νος
Χριστοφιλοπούλου Εύη
Χρυσοχοϊδης Μιχάλης
Κακλαμάνης Απόστολος
Παπανδρέου Γιώργος
Κουβέλης Φώτιος-Φανούριος
Αναγνωστάκης Δημήτρης
Γιαννακάκη Μαρία
Κυρίτης Γιώργος
Λυκούδης Σπύρος
Μάρκου Κατερίνα
Ξηροτύρη Αικατερινάρη-Ασημίνα
Οικονόμου Βασίλης
Πανούσης Γιάννης
Ρεπούση Μαρία
Τσουκάλης Νίκος
Φούντα Νίκη
Ψαριανός Γρηγόρης
Ψύρρας Θωμάς

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Καταπολέμηση εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας

Άρθρο 1 Σκοπός

1. Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, που μπορούν να διασαλεύσουν άμεσα την κοινωνική ειρήνη, και οι οποίες αντίκεινται ευθέως στις αρχές του σεβασμού και της προστασίας της αξίας του ανθρώπου, καθώς και του κράτους δικαίου, όπως αυτές επιβάλλονται από το Σύνταγμα.

2. Για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο και ανάλογο μέτρο, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 28ης Νοεμβρίου 2008 (L 328/55), και με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2 Δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή διά του

τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, παροτρύνει, προκαλεί ή διεγείρει σε βιαιοπραγίες ή μίσος, κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το γενετήσιο προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή πέντε έως είκοσι χιλιάδων (5.000 – 20.000) ευρώ.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται όποιος με πρόθεση, και με τα μέσα και τους τρόπους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παροτρύνει, προκαλεί ή διεγείρει σε διάπραξη φθοράς ή βλάβης πραγμάτων, που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τις παραπάνω ομάδες ή πρόσωπα.

3. Αν η πράξη των προηγούμενων παραγράφων είχε ως αποτέλεσμα την τέλεση του εγκλήματος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή δεκαπέντε έως τριάντα χιλιάδων (15.000 – 30.000) ευρώ, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

4. Όποιος συνιστά ή συμμετέχει σε οργάνωση ή ένωση προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκει συστηματικά την τέλεση των πράξεων των παραγράφων 1 και 2 τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

5. Η τέλεση πράξης των προηγούμενων παραγράφων από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

6. Σε περίπτωση που ο υπαίτιος τέλεσης πράξης προβλεπόμενης από τις προηγούμενες παραγράφους καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους, επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων για ένα έως πέντε έτη.

Άρθρο 3

Δημόσιος εγκωμιασμός, άρνηση ή εκμηδένιση εγκλημάτων

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή διά του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, εγκωμιάζει, αρνείται κακόβουλα ή εκμηδενίζει τη σημασία εγκλημάτων γενοκτονίας, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και εγκλημάτων πολέμου, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου που κυρώθηκε με το ν. 3003/2002 (Α' 75) ή των εγκλημάτων που ορίζονται στο άρθρο 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατοδικείου που προσαρτάται στη Συμφωνία του Λονδίνου της 8ης Αυγούστου 1945, καθώς και των εγκλημάτων του ναζισμού, και η πράξη αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων που προσδιορίζεται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το γενετήσιο προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου, κατά τρόπο που μπορεί να διεγείρει σε βιαιοπραγίες ή μίσος κατά μιας τέτοιας ομάδας ή μέλους της, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή πέντε έως είκοσι χιλιάδων (5.000 – 20.000) ευρώ.

2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται τα εγκλήματα αυτά να έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου.

3. Η τέλεση πράξης της προηγούμενης παραγράφου από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο κατά την άσκηση

των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

4. Σε περίπτωση που ο υπαίτιος τέλεσης πράξης προβλεπόμενης από τις προηγούμενες παραγράφους καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους, επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων για ένα έως πέντε έτη.

Άρθρο 4

Τέλεση μέσω διαδικτύου

Για την μέσω του διαδικτύου τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων απαιτείται: α) Ο δράστης να είναι παρών στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν για την πράξη του χρησιμοποιεί υλικό που φιλοξενείται σε σύστημα πληροφορικής εγκατεστημένο στη Χώρα ή β) Το υλικό που χρησιμοποιεί ο δράστης να φιλοξενείται σε σύστημα πληροφορικής που βρίσκεται στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν αυτός βρίσκεται στο έδαφος της Επικράτειας.

Άρθρο 5

Ευθύνη νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας πρότασης νόμου τελέσθηκε μέσω ή προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων, από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων και έχει εξουσία εκπροσώπησης του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά περίπτωση, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις: α) Διοικητικό πρόστιμο από δεκαπέντε (15.000) έως διακόσιες (200.000) χιλιάδες ευρώ, β) Ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας του για χρονικό διάστημα από έναν έως έξι μήνες ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα, γ) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, επιχορηγήσεις, ενισχύσεις, επιδοτήσεις ή αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα για το ίδιο χρονικό διάστημα. Η διοικητική κύρωση του στοιχείου α' επιβάλλεται πάντοτε, ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων. Σε περίπτωση υποτροπής του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων οι κυρώσεις των στοιχείων β' και γ' μπορεί να έχουν οριστικό χαρακτήρα.

2. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση κάποιας από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του, μέσω ή προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις: α) Διοικητικό πρόστιμο από πέντε (5.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, β) Οι προβλεπόμενες στα στοιχεία β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, για χρονικό διάστημα έως έξι μήνες.

3. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών, λαμ-

βάνονται υπ' όψιν ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου και η τυχόν υποτροπή του. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

4. Εάν η πράξη φέρεται ότι τελέστηκε σε εκπομπή ραδιοφωνική ή τηλεοπτική, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, προς το οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερομένων σε αυτές φυσικών προσώπων.

6. Οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετά την άσκηση ποινικής δίωξης, για υποθέσεις στις οποίες υπάρχει εμπλοκή νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων υπό την έννοια των παραγράφων 1 και 2 και του κοινοποιούν τις εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται στο Κράτος, στα δημόσια νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας και στους διευθύνει οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 6

Παράσταση πολιτικής αγωγής

Πέραν των φυσικών προσώπων που ως μέλη ομάδας ή προσωπικώς θίγονται από τις πράξεις των άρθρων 2 και 3, δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής μόνο για την υποστήριξη της κατηγορίας έχουν και νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που εδρεύουν στην Ελλάδα, εφ' όσον συμπεριλαμβάνονται υπό οποιοδήποτε συμβουλευτικό καθεστώς στον κατάλογο που τηρείται από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή πρόκειται για αναγνωρισμένους θρησκευτικούς φορείς οργανωμένους σε οποιαδήποτε μορφή ένωση προσώπων και τελούντες υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 7

Προστασία θυμάτων και ουσιαστών μαρτύρων

Υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι θύματα ή ουσιαστικοί μάρτυρες εγκληματικών πράξεων οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 187, 309 και 310 του ΠΚ ή που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και τελούνται σε βάρος της ζωής, της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας, δεν απειλούνται εφ' όσον για τις πράξεις αυτές έχει ασκηθεί ποινική δίωξη ή έχει διαταχθεί προκαταρκτική εξέταση και μέχρι την έκδοση απόφασης από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, υπό τον όρο ότι αυτοί δεν αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια. Η συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων διαπιστώνεται με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, η οποία επικυρώνεται εντός

τριών ημερών από το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο. Η πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών κοινοποιείται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Το αυτό ισχύει και για τους ευρισκόμενους στην Ελλάδα γονείς, συζύγους και τέκνα των θυμάτων ή ουσιαστών μαρτύρων.

Άρθρο 8

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 927/1979 και το άρθρο 39 παράγραφος 4 του ν. 2910/2001.

2. Οι πράξεις που περιγράφονται στον παρόντα νόμο διώκονται αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 9

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Βενιζέλος Ευάγγελος
Γκερέκου Αγγελική
Γκόκας Χρήστος
Γρηγοράκος Λεωνίδα
Δήμας Πύρρος
Δριβελέγκας Ιωάννης
Κασσής Μιχάλης
Κεγκέρογλου Βασίλης
Κεδικόγλου Συμεών
Κουκουλόπουλος Πάρις
Κουτσούκος Ιωάννης
Κρεμαστινός Δημήτρης
Κωνσταντινόπουλος Οδυσσεάς
Μανιάτης Ιωάννης
Μωραϊτης Αθανάσιος
Ντόλιος Γεώργιος
Ρήγας Παναγιώτης
Σαλτούρος Δημήτρης
Σαχινίδης Φίλιππος
Σηφουνάκης Νίκος
Σκανδαλίδης Κων/νος
Τζάκρη Θεοδώρα
Τριαντάφυλλος Κων/νος
Χριστοφιλοπούλου Εύη
Χρυσοχοϊδης Μιχάλης
Κακλαμάνης Απόστολος
Παπανδρέου Γιώργος
Κουβέλης Φώτιος-Φανούριος
Αναγνωστάκης Δημήτρης
Γιαννακάκη Μαρία
Κυρίτσης Γιώργος
Λυκούδης Σπύρος
Μάρκου Κατερίνα
Ξηροτύρη Αικατερινάρη-Ασημίνα
Οικονόμου Βασίλης
Πανούσης Γιάννης
Ρεπούση Μαρία
Τσουκάλης Νίκος
Φούντα Νίκη
Ψαριανός Γρηγόρης
Ψύρρας Θωμάς